

Med goda förutsättningar har ekomajs en avkastningspotential på 10-16 ton ts per hektar men grödan är känd för sin mycket svaga ogräskonkurrens. För att undersöka hur strategin för utsädesmängd och ogräsrörelser ska se ut i ekologisk majs har tre försök varit placerade i Västerås, Kristianstad och på Öland 2008-2010.

Minst 85 000 kärnor

I försöken gav en ökning av utsädesmängden från 75 000 till 85 000 kärnor per hektar en säker skördeökning på i genomsnitt 750 kilo ts per hektar. Även stärkelse-skörden steg tydligt (350 kg/ha). Men en ytterligare ökning till 95 000 kärnor gav ingen säker merskörd i försöken. Däremot sjunker inte stärkelseskörden och den totala ts-skörden vid denna utsädesmängd ett normalår. Det som ändå talar för den högsta utsädesmängd är att grödan blir konkurrenskraftig och ger ett visst överskott av plantor som ökar marginalen för plantbortfall då man ogräsbekämpar intensivt, främst vid ogräsharvning. Sen sådd rimmar däremot dåligt med den höga utsädesmängden eftersom kolvutvecklingen blir sämre och mognaden fördröjd. Och med tanke på vattenförsörjning och risken för försommartorka passar till exempel 85 000 kärnor bäst på Öland. På en mer vattenhållande jord är 95 000 kärnor mer lämpligt för att kunna utnyttja avkastningspotentialen fullt ut.

TEXT: HERMANN LEGGEDÖR,
HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPET RÅDGIVNING AGRI AB
hermann.leggedor@hushallningssallskapet.se

Harva på tvären i ekomajsen

Framgången i ekologisk majsodling styrs främst av rätt tajming och noggrann inställning av redskap som ogräsharv och radrensare. Sikta på minst 85 000 kärnor och ogräsharva på tvären om ogrästrycket är högt.

Harva på tvären vid högt ogrästryck

För att komma åt ogräs i majsraden är ogräsharvning på tvären då majs har 2-4 blad en effektiv metod, gärna i kombination med en högre utsädesmängd. Försöken visar att effekten varit mest intressant där ogrästrycket varit högt som exempelvis försöken 2010 då tvärsöverharvning gav en ogräseffekt på hela 40 procent. I det öländska försöket var ogrästrycket från mälla mycket högt 2009 och här gav två harvningar gott resultat i ledet med 85 000 kärnor per hektar. De är ogrästrycket är högt blir slutsatsen att det är bättre att köra en gång för mycket än en gång för lite med ogräsharven eller radrensaren för att pricka in rätt bekämpningstidpunkt. För att hålla nere ogrästrycket och inte öka fröbanken av oönskade ogräs som t.ex. nattskatta ska majs inte sås mer än två år efter varandra.

Tajming och tålamod

Med tanke på alla överfarter är valet av odlingsplats avgörande för en säker etablering av ekologisk majs och för att kunna genomföra alla mekaniska åtgärder i tid och med bra effekt. Men att lyckas med ekologisk majsodling kräver ingen avancerad teknik. Framgången styrs framförallt av rätt tidpunkt, lämplig väderlek, anpassad inställning av befintliga ogräsredskap och att inte spara på utsädet. Om man inte kan prioritera ogräsåtgärder i tid med nödvändig utrustning som ogräsharv och

radrensare får man överge majsodlingen och istället satsa på vall och helsädesgrödor. Även i konventionell odling kan ogräsharv, särskilt blindharvning, och rätt radrensningsteknik vara bra och effektiv komplettering till kemisk bekämpning i odlingen. ■

SLUTSATSER

- Hög utsädesmängd konkurrerar bra med ogräsen.
- Så minst 85 000 kärnor per hektar.
- Harvning på tvären är ett måste vid högt ogrästryck och är extra effektivt mot mälla.
- Ogräsharvning reducerar plantantalet något.

Hellre en harvning för mycket i ekologiska majsodlingen

- Räkna med 1-2 blindharvningar innan och i samband med uppkomst.
- Följ upp med två ogräsharvningar på tvären då majs har 2-4-blad. Vid andra tillfället kör man från motsatt håll mot första tillfället.
- Komplettera alltid med 2 radrensningar och eventuellt en tredje lite innan raderna börjar sluta sig.